

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ————— 6 korona — fillér.
Félévre ————— 3 " —
Negyedévre ————— 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyitótér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Haldokló vármegye.

Tisza Kálmán tette rá először a torkára csontkezét, szorított rajta olyan hatalmást, hogy azóta mindig fuldokol bele. Megszűnt a régi vármegye az ő életterejével, hatalmával, tekintélyével, nymbusával lüktető ere lenni a nemzetnek, a deli levente, ősi jogaink tántoríthatlan bajnoka megtört aggastyánná változott, kórágyon vonaglik, várva utolsó pillanatát. Most talán megadják neki a kegyelemdőfést.

Azhogy nem kegyelemdőfés az, mely megfoszta végleg életétől s kitörölje emlékét nemzetünk történetének lapjairól, mely egy sakkhuzással örökre fátyolt borítson ama fényes napokra, melyeket a régi vármegye, mint az alkotmány és a nemzeti jogok védelmének egykor hatalmas oszlopa, arany betűkkel irt be minden magyar ember szívébe. Nem kegyelemdőfés, hanem újabb csatavesztése a vármegyének a minden hatalmat absorbeáló állammal folytatott harcában, mely a legyűrt felet még erősebben szegzi a földhöz, hogy mocczanni se tudjon.

Tisza Kálmán óta nulla lett a vármegye, most lesz belőle a nullánál is jóval kisebb mennyiség. Mert győződjék meg róla, akinek tájékozódása nincs, hogy attól az időtől kezdve nem a jogok védője ő már, hanem hordozója a kormány sleppjének, az állami omnipotentia lábai előtt remegve gubbaszkodó kuvasz, mely undorító csaholással kíséri a hatalom szemöldökének minden mozdulatát.

Meg van teremtve a szolgálalkü parlament képére és hasonlatosságára, mely szavaz derűre-borura, a mint a kormányfőnek tetszik. Független elemeket, akik ki merik mondani szívök sugallatát, kiket cselekvésükben a meggyőződés vezérel, alig találunk a törvényhatóságok tagjainak sorában. Egy csomó hivatalnok, jegyzők és bírák alkotják a gépezet zömét, a kik meghunyászkodva esnek hasra a főispán parancsára.

Igaz, hogy sajnos jelenség az, ha a magyar nemzet jogait épen a magyar kormány ellen kell védeni. Nem így volna ez rendén. De évek hosszú sorának tapasztalata bizonyítja, hogy így van. Akkor pedig a mai vármegyék ellenőrző szerepe azzal a szervezettel, mely

manapság karakterizálja, a boszúságnak és nevetségesnek bizonyos vegyes érzelmeit költi fel az emberben. Bátran ki lehet reá mondani a nagy Cátó nyilatkozatát: Ceterum censeo Carthaginem esse delendam.

Igenis, vagy adják vissza a vármegyének régi hatalmát és tekintélyét, hogy súlyával, ellenálló képességével, meggyőződésének független erejével, a közönség akaratainak és érdekeinek hü képviselője, nemzeti lételünk jogainak őre, szilárd biztosítéka legyen, vagy pusztítsák el a föld színéről, s ne üzzenek vele gunyt a világ előtt, ne éljenek vissza a békés magyar nép türelmével.

Erkölesi súlyától megfosztották már, most kiveszik kezéből a jogot, hogy saját vagyonával rendelkezessék. Be a pénzzel az állami kasszába. Ott van az jó helyen. Nagyon igaz, hogy a vármegyéknel sok visszaélést követtek el a pénzkezelés körül, volt részünk bőven sensációs sikkasztási hírekben, de történt olyan az állami adminisztráció keretében is. A szabályszerű vezetés mindig csak attól függ, hogy milyen jellemek kezére van bízva a Wertheim-szekrény kulcsa és milyen jellemek hivatottak az ellenőrzésre. A rendet vagy rendtelenséget épen úgy megteremthetik az adóhivataloknál, mint a vármegyék pénztárainál. Vagy ott talán az ellenőrzés szigorubb? . . . Legyen itt is olyan.

De azért korántsem tekinthetjük hivatottnak az államot arra, hogy elnyelje a törvényhatóságok vagyonát. Elnyelje? . . . Hiszen ezután is a vármegyék fognak utalványozni. Tisztelet annak az utalványozásnak, mikor az adóhivatal fizet, mert ha egyszer kedve szottyan felmondani a szolgálatot, elülhetnek a vármegyék azzal az utalványozási joggal. Olba szóke. Megtette ezt az állam nem is egy esetben már.

Akárhogy variáljuk a kérdést, olyan formán veszi ki magát a dolog, hogy a vármegyék kiskorúságra jutottak, gyámság kell nekik. Vajjon lesz-e közülök egy is, a melyik óvást emel ellene. Nagyon kíváncsiak vagyunk reá. De alig hiszszük, hogy bátorsága legyen valamelyiknek fel venni a keztyűt. Ők csak csaholnak, mert tulajdonképpen nem is merik meggondolni, hogy velős koncepot mutogatnak-e nekik onnan felülről vagy vaczkort.

Mikor bekapták, csak akkor fogják észrevenni, hogy ez a naturájokhoz nem konveniens.

Végeredményében a dolog lényege az, hogy ha megtűrjük a vármegyék, hogy fát vágjanak már a hátukon, ha beismerik, hogy szűkségük van gyámhatóságra, nem érdeklik meg, hogy valaki az érdekük védelmére csak szót is emeljen. Had' esaholjanak, míg a vaczkor a torkukon akad, akkor aztán adjanak helyet egészségesebb alakulásnak.

Emlékirat.

A város régi tornyos házának rövid története 1768—1901.

Azona a helyen, melyen most — 1901 év — a „Szatmári Szálloda” épül, állott a tornyos városháza. A városháza felett magasan kiemelkedett torony a város személyi és vagyoni biztonsága feletti őrhelynek volt szánva, s mint ilyen tűzörségi helyül használtott egészen lebontásának idejéig. Felépítését elődeink 1768-ban kezdték meg. De hogy mikor fejezték be? — ezt, minden kétséget kizáró adatok hiányában, biztosan megállapítani nem lehetett. Hanem, hogy 1777-ik évben már befejezték, abból lehet következtetni, hogy az 1777-ik évi mutató könyvben láttatik az építkezési számadások (Rationes Aedilares L. 1777 Fasc. 10 No. 154.) befejezése, de az erre vonatkozó iratok nincsenek meg a levéltárban; mert nagyon valószínűen azok a Szepesi Közigazgatási Kamara levéltárában helyeztetek el s ott maradtak végleg. Ezt a feltevést megerősíti azon körülmény, hogy a város közönsége az építkezést megengedő M. kir. Udvari Kamara leiratában köteleztetett a Szepesi kir. Közigazgatási Kamarának részletesen elszámolni.

1777. éven innen aztán semmi nyoma többé az építkezési számadásoknak. Van ugyan az 1781-ik évi iratok közt egy kelet nélküli számla (L. 1781 Fasc. 60. No. 348.) de ez csak *Soldati Antal* kir. kőmives mester magán számlája, melyből csak annyi tűnik ki, hogy a városházának kőmives munkája 5670 Rhénes forintot, és a városháza alatt ugyanakkor épített nagyobb koresma kőmives munkája 3521 Rhénes forintot tett ki, mely összeghez a szerződés értelmében, még 9 Rhénes forintot számított fel egyik társ kvártélydíjába. Ez a három összeg együtt véve 9200 Rhénes forintot tett ki.

E számlából tehát csak a kőmives munka mennyisége tűnik ki; míg az építkezés befejezésének ideje, és a többi költség, illetve az összes költségek mennyisége, csakis a részletes számadási iratokból lett volna megállapítható. De ezek rendelkezésünkre nem állván, sem egyiket, sem másikat nem állapíthatjuk meg.

Városunkban a régebbi időkben csak fa anyagokból építették a házakat. Megemlítésre méltónak találok, hogy 1762-ben három ház kivételével a többi mind faház volt, s így a városháza is. Ez pedig már annyira elavult, hogy minden perezen összedülésétől tarthattak. Így aztán a város közönsége 1766-ban *Endrédi László* bíró aláírásával felfolyamodott a m. kir. Udvari Kamarához, hogy egy új városháza építésére az engedélyt adja meg. Egyúttal segélyt is kért az építkezéshez. (L. 1766 Fasc. 2o. No. 105.)

Az engedély 1768-án tavaszán érkezett meg, — és pedig azon örvendetes hozzáadással, hogy a Felső 4633 Rhánes forintot engedélyezett rá, azon határozott kikötéssel, hogy a város közönsége, az építkezés költségeiről részletes számadást tartozik adni a Szepesi kir. Közigazgatási Kamarának. (L. 1768. Fasc. 1. No. 62.)

Igy épült fel aztán szilárd anyagokból az a monumentális tornyos városháza, mely abban az időben, de még azután is jó darab ideig, messze ritkította párját. Mintegy százakozással, — de annál nagyobb büszkeséggel nézte le a körülötte törpévé vált faviskókat.

Egy századnál jóval tovább daczolt a felette elzuduló viharokkal; sok jó, de sok rossz napokat is látott. Elmohosodott vallai ugyan még hosszú ideig megbirkózhattak volna az idő viszontagságaival, de nem bírkozhattak meg többé a haladó kor szellemével, s annak ezer ága bugáju igényeivel. E gyengesége okozta bukását, ez mondta ki rá a halálos ítéletet.

Hiába! úgy van ez mindennel, a mi a haladó kor igényeit nem képes már kielégíteni! Nyugalomba kell vonulnia, s helyét átadnia a haladás szellemét fejlesztő tényezőknek.

E sors érte azon nevezetes épületet is, mely hosszú időn át méltó büszkesége, nagy és fontos eseményeinek volt dajkáló bölcsője e városnak.

De mielőtt halála felett napirendre térnénk, — emlékének kegyeletes megőrzése céljából, hábr dióhéjba szorítva is, megemlítem életének azon fontos és nevezetesebb szerepkörét, melyeket nemcsak városunk, hanem a megye közhasznára is betöltött.

Felépültől kezdve egészen 1851-ik évig tisztán a város közigazgatási és törvénykezési ügyeit szolgálta. De már az 1851-ik év Julius hava 20-ától kezdve egészen új szerepköre jutott; mert ez időtől kezdve jó nagy része a megye közigazgatási székhelyévé lett: *Gabányi Sándor* megyei elnöksége és *Gyene Károly* városi polgármestere alatt, (L. az 1851-ik évi 464 tan. jkv.) s így tekintélyében nemhogy súlydelt volna, de nagyban emelkedett.

De minthogy a város részére fentartott hivatalos helyiségek mellett nem volt elegendő a megyei közigazgatási és törvénykezési hivatalok befogadására, nagyon kétszerezé vált, hogy a megyei központ továbbra is itt maradjon.

A kormány és a város közt e tekintetben tüzetes tárgyalás indult meg, minek eredménye az lón, hogy a város e százezer forintra értékelt házáat örök használati joggal átengedte a kormánynak, azon kikötéssel, hogyha megszűnnék megyei helyiség lenni, akkor ismét visszaszáll a városra minden utókövetkezmények nélkül. A szerződés ez irányban 1858-ban kötött meg a kormány és a város közt, *Bodó László* helybeni cs. kir. megyei törvényszéki elnöksége

és *Boros Bálint* városi polgármestere alatt, (L. 1858-évi 1665 tan. jkv.) A szerződés telekkönyvileg is bekebelezetett (L. 1859-évi 204 tan. jkv.)

1860-ban új korszak következett be Magyarországon; mert az október 20-iki császári oklevéllel új alkotmányt kapott. Ez az esemény új rendszert involvált maga után, a mi megint felszínre vetette a székhely kérdését és pedig városunkra nézve nagyon kedvezőtlenül, mivel a megye törvényszék 1862-ben *Szerdahelyi Pál* főispánsága alatt visszahelyeztetett, a nagyméltósági m. kir. helytartó tanácsos 17396/862 számú rendeletével, (L. 1862-évi 1236 számú tan. jkv.) I. K. 84.), mi a várost nagyon kellenetlen helyzetbe hozta; mert a megye székhelyének városunkba telepítése nagy anyagi áldozatba került, a mely áldozatnak így gyorsan bekövetkezett eredménytelensége, méltán aggodalomba ejtette.

Denem nyugodott meg, nem néztetetlenül a dolgok folyását. — Latba vetette minden erejét, megmozdított minden követ, hogy a már egyszer megszerzett székhelyet, elvesztése után, ismét visszaszerezze.

Ez ügyben hatalmas pártfogóját találta meg a város erdői gróf *Pálffy Mór* kir. helytartó urban, ki magas hivatali állásában hatalmas befolyásával igyekezett ezt a városunkra nézve életbevágó kérdést kedvező eredményre juttatni. De ez ügyben elővülhellen érdemeket szerzett magának *berencei Kovács Lajos* is, ki megnyerő és hatalmas befolyásával mindenütt ott volt, a hol csak mozgatni lehetett a megyei székhelynek Szatmárra visszahelyezését.

És nem eredménytelenül: mert 1863-ban újra visszanyerte báró *Vay Miklós* kancellársága alatt. A nagyméltósági m. kir. helytartó Tanácsnak 68317/863 számú intézvénye folytán (L. 2598/863 t. sz. 1863: V kötet 403 db.) a megyei székhelynek *Nagy-Károlyból Szatmárra* javaslatba hozott áttétele a főméltósági m. kir. Udvari Kancelláriának 11859/863 számú kegyes leiratával elrendeltetett. Mely örvendetes hirt *Kovács Ágost*, Szatmárvármegye főispáni helytartója 1863. Szeptember 22-én kelt 772/863 eln. számú körrendeletével tudatta a megyével és városunkkal, és pedig azzal: „miserint az összes központi hivatalok, tisztviselők és megyei rabok átköltözködésének még folyó év október hóban meg kell történnie“ (L. 2599/863 t. sz. 1863: kötet 403 db.) (Az átköltöztetés és — a vele kapcsolatos költségekkel együtt 13800 fr. 46 1/2 kr-jába került a városnak.)

Igy a tornyos városháza 1863-ban ismét visszaadott előbbi rendeltetésének, vagyis a megye központi helyiségének. Ettől az időtől fogva 1871. év elejétől fogva, a mikor a teljes alkotmány egy egészen új rendszert teremtett meg, szétválasztván a közigazgatást és törvényhozást, egyedül az igazságszolgáltatás helyéül adatott át a kormánynak használatra, a tulajdonjog fentartása mellett, *Boros Pál* törvényszéki elnöksége alatt, s mint ilyen „Törvényszék“ czime alatt szerepelt 1898. év tavaszáig, a mikor a kir. törvényszék, a város nagy anyagi áldozatának hozzájárulásával felépített új törvényszéki palota helyiségébe átköltözködött.

E ténynel megszűnt jelentősége, egyúttal további szereplése is, mert, hogy ezen túl a „Polgári Társaskör“-nek „Iparos Olvasókör“-nek „Katholikus Legényegylet“-nek, a „Szatmárnémeti ipari hitelszövetkezet“-nek, ideiglenes menedéket adott, ez már nem

tényleges szereplésnek, hanem csak „jótékonyosság gyakorlásának“ tekinthető.

Ezzel teljesen leölte magát. Lebontása még 1900. év végén megkezdett s a folyó 1901. év elején befejeztetett, hogy átadja helyét azon épületnek, mely „Városi szálloda“ czimen lesz egyik nagyszabású épülete, méltó büszkesége, díszje e városnak.

A „Városi szálloda“ épület tervezetere meghirdetett pályázat (L. 5601/897 t. szám) folytán 1897. év október 30-áig 11 pályamű érkezett be. Ezek közül a *Bálint Zoltán* és *Jámbor Lajos* budapesti műépítészek „Szatmár város rajzolt czimere“ jellegű pályaműve fogadtatott el az építésre, a melyért a 2000 korona első pályadíjat nyerték el. E nyertes tervezet szerinti építkezésnek végrehajtását pedig *Grünwald Testvérek* és *Schiffer* budapesti építkezési vállalkozó cég nyerte meg, a kormányilag jóváhagyott 230,000 forint, vagyis 460,000 korona előirányzott költségvetés keretében.

Az építkezés menetére való műszaki felügyeletet *Bálint Zoltán* és *Jámbor Lajos* nyertes pályázó műépítészek vállalták magukra 6000 frt, vagyis 12,000 korona tiszteletdíjért.

Miután a város törvényhatósága óvatosságból a bérlet biztosítása nélkül nem akart belemenni eme nagyszerű építkezésbe, előbb pályázatot hirdetett a bérletre, és csak mikor ez szerződéssel és kellő óvadékkal teljesen biztosítva volt, ment bele a további teendőkhöz. A szerződést *Márkus Márton*nal a 60,000 frt. vagyis 120,000 korona értékű helybeli „Korona“ vendéglő tulajdonosával 12 évre, évi 13,000 frt. vagyis 26,000 korona bérfizetés és egy évi bérösszegnek óvadékkul történt előzetes letétele mellett, kötötte meg a város, mint a kinek, egy személyi kiváló tulajdonában, mint anyagi erejében, a lehető legnagyobb garanciát találta meg.

Az építkezés 1901. évi Ápril. hó 9-én kezdetet meg s a jövő év május havára be kell fejeződnie.

Örök emlékezetnek okáért a városi törvényhatóság tisztviselőinek, bizottsági tagjainak valamint az összes hivatali személyzetnek névjegyzékét ide mellékeljük, azon jó kívánsággal, hogy a város fejlődésének eme monumentális épületét az Ég Istene áldja meg szerencsével, s úgy nekünk, mint az időkről-időkre sarkunkba nyomuló utódainknak igaz öröme, hasznára, a városnak büszkeségére, méltó díszére tartsa meg évszázadok folyamán!!! Ugy legyen!!! Ámen.

Ezen „Emlékirat“ adatait levéltári tüzetes buvárkodás alapján összeírta *Szatmárnémetiben*, 1901. évi április hava elején

Magyaróvári *Fodor György*,
v. th. levéltárnok.

Hirek.

Gyula napján, a püspök ur névnapja alkalmából, a székesegyházban ünnepélyes sz. mise volt, melyen részt vettek a kir. kath. tanító és tanítónőképző-intézetek, a zárdai leányiskolák és a rk. elemi fuiskola növendékei tanáraikkal együtt, hogy az atyai jószágú főpásztor életéért imádkozzanak. A székeskáptalan testületileg tiszteltet a püspök urnál.

Szeretettakoma. Püspök ur Ó méltósága minden évben ősi jó szokáshoz híven díszebédet szokott adni a papság tiszteletére. Régebben nagycsütörtökön tartatott ez a szo-

retetlakoma, a múlt évben azonban már evidens okokból husvét utáni első vasárnapra tetetett át. Az idén is ekkor lett megtartva. 41-en foglaltak helyet a dusan felterített asztal mellett, hol az egyes csoportok között csakhamar vidám, fesztelen térsalgás fejlődött ki. Ebéd után Ő méltósága a jelen voltak mindegyikéhez intézett néhány kedves szót.

Főuri esküvő. Schönborn Buchheim Frigyes Károly gróf es. és kir. kamarás, tartalékos huszárhadnagy e hó 15-én esküdött örök hűséget Rómában a S. Silvestro-templomban néhai Frasso Dertice Ernő herceg, az olasz királyság szenátora leányának, Terézia hercegnőnek.

Új dandárparancsnok. Ő felsége a király Rohr Ferenc vezérkari ezredes, a 2. hadtest vezérkari főnökét, a szatmári 12. gyalogezrednél létszámon felüli vezetés mellett, a 78. honvéd gyalog dandár parancsnokává nevezte ki.

A főpásztor jótékonyága. Ő méltósága a püspök a cáiroi, egyiptomi missionarius atyának, P. Weillernek az ott leégett néger munka-telep helyreállítására 50 koronát küldött.

Új apát. Városunk tele van a hírrel, amit mindenki nagy örömmel fogad, hogy dr. Steinberger Ferenc nagyvárad kanonok címzetes apátnak neveztetett ki. A kitüntetett férfit tisztelői és barátai közül már eddig is sokan üdvözölték, noha a királyi kézirat még nem jelent meg. Mi is gratulálunk.

Jubiláris ünnepség. Opholzer Gyula, nagy-károlyi pénzügyig. számtanácsos, most töltötte be a közpályán eltöltött, érdemekben gazdag működésének 30-ik esztendejét. Hivataltársai és tisztelői ez alkalomból ünnepséget rendeztek Nagy-Károlyban a jubiléum tiszteletére. Városunkból, hol az ünnepelt több ideig hivataloskodott és tiszteletreméltó egyéniség volt, többen rándultak át Nagy-Károlyba, hogy az érdemes férfit életének e nevezetes napján üdvözöljék.

Új igazgató. Az ungvári főgymnásiumhoz igazgatónak Romanecz Mihály, az igazgatói teendőkkel ideiglenesen megbízott rendes tanár neveztetett ki és a VIII. fiz. oszt. 2 fokozatába lett előléptetve.

Hymen. Antal Lajos, városunk tekintélyes polgárának, Antal Dánielnek fia a múlt vasárnap vezette oltárhoz Szinyér-Váralján Papolczy Béla ottani földbirtokos leányát, Ilona kisasszonyt. A menyegzőre a menyasszony és vőlegény legközelebbi rokonai voltak meghiva. A templom nem volt képes befogadni a család örömeiben részt venni óhajto közönséget. Az esketést Frank József főesperes segédlettel végezte, utána megható beszédet intézett az új párhoz. Násznagyok Hérmán Mihály polgármester és Papolczy Gyula táblabíró voltak. Esküvő után fényes lakoma volt, hol az első felköszöntőt Hérmán Mihály mondotta az új párra. Ezután szebbnél-szebb tósztok fűszerezték az együttlét perezeit.

Egyházmegyei hír. Antal Miklós áldozár Kálmándra segédlelkésznek neveztetett ki.

Áthelyezés. A kereskedelemügyi miniszter Kallós Bertalan szatmári kir. kazánvizsgáló biztost I. oszt. ipari segédfelügyelői minőségben a pozsonyi ker. iparfelügyelőséghez helyezte át.

Megyei közgyűlés volt e hó 12-én. Két kölcsönügy foglalkoztatta a vármegyét, a tisztviselők nyugdíjalapjához még felveendő 275 ezer korona és a nagybánya-zsibói h. érd. vasutára megszavazott 90 ezer korona. Mindkettőt a Pesti Első Hazai Takarékpénztár fogja adni. Módosították a vármegyei muzeum és könyvtár tárgyában alkotott szabályrendeletet a miniszter kívánsága szerint.

Áthelyezett tanárok. A vall. és közokt. miniszter More Sándor helybeli kir. kath. főgymn. és Kovács Gergely szentgotthárdi állami algymnásiumi tanárokat kölcsönösen áthelyezte.

Gyászír. Danes György földbirtokos, Beregmege törvényhatósági bizottságának tagja, e hó 13-án, életének 65 ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. — **Hukk** Jenő nyomdászsegéd, ki legutóbb Kalocsán Juresó Antal nyomdájában volt alkalmazva s onnan betegen tért haza, e hó 14-én életének 19-ik évében elhunyt. A boldogult Hukk György áldozár testvére volt.

Övönőnek Mező Teremre Szekeressy Anna kisasszony neveztetett ki.

Primitia. Megható ünnepély volt husvét harmadnapján Mező-Petriben. Rész János újmisést mutatá be az Urnak első áldozatát. Manuduktora Brázay J. szentszéki tanácsos volt, kiben az újmisést második atyját tiszteli és szereti. Az ünnepi szónoklatot Hrabovai Hrabovszky J. plébános tartotta. Emelte az ünnepély fényét a sok fehér ruhás leányka és a lászalló sz. János ifjusági egyesület piros szallagos ifjai. Mise után fényes ebéd volt, melyen a kerületi asszisztáló papság s több nagyvárad pap, nemkülönb a primitiáns nagyszámu rokonai vettek rész. Eszmedus felköszöntők, zene viditá fel a vendégsereget.

A megyei közigazgatási bizottságnak érdekes gyűlése volt a múlt pénteken. Luby Géza Fehér Gyarmatra, mint járásbírói szék helyre, közjegyzőséget kívánt, — indítványát a bizottság elfogadta. Ezután az alispán fegyelmi ügye került szőnyegre. Többen azon véleményben voltak, hogy az alispánnak a főispán fellebbezése folytán történt megbírságotatását *sajnálattal* vegyék tudomásul, mások a megyei közgyűlés előtt kívánták tárgyalatni az ügyet. Az alispán azt tartja törvényes eljárásnak, hogy a felső fórum által hozott határozatot egyszerűen tudomásul kell venni és nincs azt joga a bizottságnak átteni a közgyűléshez. *Böszörményi* Sándor a főispán személyére reflektálva sajnálatának ad kifejezést, hogy abból a harmoniából, amit fenn akartok tartani, nem lett semmi, bántja őt hogy a köziz. bizottság felmentő határozata meg lett fellebbezve. A főispán kijelenti, hogy neki mint tisztviselőnek így kellett eljárni. A bizottság tudomásul vette a határozatot. N. Szabó Antal indítványára a májusban beszüntetendő gyorsvonatok fenntartása iránt felirat a miniszterhez. A főispán Hossyay Aladár főjegyző ellen hátralékos ügyek miatt a fegyelmi elrást megelőző vizsgálatot kérte elrendelni. Talpraesett volt ez ügyben Zsiga Miklós kir. alügyész felszólalása, ki a fegyelmi eljárást előzetes megintéssel kívánta mellőzni, mert nem tartja fegyelmi vétségnek azt, hogy a vármegye főjegyzője tudás és akarat mellett nem képes elvégezni a kiosztott ügyeket. Biróságoknál aki a kiosztott ügyek felét elintézi, nem büntethető hanyagságból fegyelmileg. Érdekes eszmecsere után a bizottság a vizsgálatot elrendelte és azzal *Böszörményi* Sándort bizta meg. *Nikolics* Szeréna részére, ki a szövőipar tanulmányozása végett külföldi utra megy, 200 kor. segély szavaztatott meg.

A Kossuth-párt szervezkedő gyűlést tartott a múlt vasárnap a Károlyi háznál. Kovács Leo megnyitó beszéde után Uray Géza szólott, s id. dr. Farkas Antal ügyvédet ajánlotta képviselőjelöltnek, dr. Farkas megköszönte a bizalmat kijelentvén, hogy tekintettel előhaladott korára a jelöltséget nem fogadhatja el, különben is időelöttinek tartja még a jelölt személyéről beszélni, mert az az ügynek csak ártalmára lehetne. Indítványára egy pártszervező bizottság választott, melynek hivatása lesz a pártgyűlést előkészíteni, a jelölt személyére nézve is konkrét ajánlatot tenni.

Párbajvétség miatt ifj. Koós Györgyöt 14. Poszvék Nándort 7 napi államfogházra ítélte a helybeli kir. törvényszék.

Esdőszó a nagyközönséghez! A szatmári g. kath. egyház új templomot akar építeni, mivel a jelenlegi, mely még 1800 táján épült, a nagyszámu hívőket nem képes befogadni, úgy hogy a hívők nagyszáma a templomon kívül reked és elesik a szent beszédek meghallgatásától s tekintve azt, hogy a hívők legnagyobb része földmives nép — nemcsak egyházi,

de társadalmi szempontból erre égető szükségünk van, akkor, midőn mindenfelől szociálisták emelik fel veres zászlóikat. Azonban, hogy az új templom fölépülhessen, az egyházközség vezetősége egy nagyobb szabásu tárgysorsjáték rendezését vette tervbe, a melyre a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter úrtól 93069—900. sz. a. engedélyt is nyert. A tárgysorsjáték rendezése önkezelésben tartatik, amely kettőzött erővel igyekszik a célt keresztül vinni, de hogy ez sikerülhessen, esdő szavát emeli az ország közönségéhez és kéri, hogy a kibocsátott sorsjegyekből mindenki tehetségéhez képest vásároljon, mivel, ha már egyéb anyagias szemponttól eltérve, a cél, a mire a sorsjáték engedélyezve lett, minden körülmények között Istennek tetsző dolog, mert az Ur hajléka leendő majd fölépítve. Ha pedig realis oldalát vesszük a dolognak, akkor is igazán érdemes venni a sorsjegyekből, mivel annak jätékterve úgy van kidolgozva, hogy a nyeremény esélyek igen kedvezők és a nyeremény összegek igen magasak és értékesek. Sorsjegyeket egy koronájával lehet kapni a kezelőségi irodában (Szatmár g. k. plébánia épület) önkívül az országban a legtöbb plébánián, valamint a megbízott elárúsítóknál Kereskedők, iparosok s egyesületek, vagy magánosok, akik sorsjegyek elárúsításával foglalkozni akarnak, mivel magas jutalékban részesülnek, forduljanak a kezelőségi irodához.

Elhibázott rendezés. A felsőbb leányiskola szombatra tervezett szini előadásának és táncmultságának sikerét alaposan tönkretette a hibás rendezés, amit nem lehet említés nélkül hagyni, hogy a jövőre nézve okuljon, aki ilyenbe fog. Az volt tervbe véve, hogy szombaton lesz a szini előadás és ha a közönség megfelelő pártolásban részesíti, vasárnap megismételik. Az előre képzelt jó siker reményében — ami városunk közönségére való tekintettel, mely az ifjusági előadásait pártolni szokta, fel is volt tétélezhető, azt a páratlanul álló hibát követték el, hogy mind a két napra szóló szinlapot egyszerre kinyomatták, nemcsak hogy kinyomatták, de summá-an szét is küldötték. Így aztán a közönség egy része a szombatra, másik része a vasárnapra szóló szinlapot kapta. Az utóbbiak természetesen félre lettek vezetve. Ennek következménye volt az a sajnálatraméltó dolog, hogy a szombati multság kudarczal végződött. Kár, hogy így történt.

A Széchenyi-utca befűtése. Hosszas vajudas után végre-valahára érvényre jut az a közgyűlési határozat, mely a Széchenyi-utczának diszfakkal való beültetését határozta el. A buzavásárt e szép utcáról végleg Árpád-utczára helyezték át. A diszfak gödreit hétfőn kezdték meg ásni s ha ezzel készen lesznek, kezdetét veszi a faültetés. A négyes fasor diszére lesz ez utcának s idővel valóságos korzóul fog szolgálni, hol a hűs lombok alatt kellemes leendő a tartózkodás.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola az ápril. 11-iki hazafias ünnepélyt ma reggel 8 órakor tartotta meg az intézet nagytermében a következő műsorral: 1.) Nemzeti zászló Huber Károlytól, éneklé a kar. 2.) Honfidal Petőfi Sándortól, szavalja Szabó Irén III. o. n. 3.) Felolvasás, tartja Poszvék Irén k. a. 4.) „Várjátok Petőfi” Bartók Lajostól, szavalja Dóka Emma IV. o. n. 5.) Hunyadi induló Erkel Ferencztől, éneklé a kar.

Jézus szent Szívének képei szerkesztőségünkben kaphatók. Igen szép kivitelűek. Az egyik keresztalakú pléhlemezből, a másik vörös posztóbból készült. Ajánljuk a lelkészkedő papság és a hitoktatók figyelmébe. Az előbbinek ára 60 fillér, az utóbbié 24 fillér Tömegesen is rendelhető. Igen alkalmas ajándéktárgynak is úgy felnőttek, mint gyermekek számára.

A törvényhatóság közgyűlésének azon határozatát, mely az elemi iskolák államosítását mondotta ki, miután a közszemlére kitett idő alatt ellene fellebbezés nem adatott be, — jóváhagyás végett felterjesztették a közoktatásügyi miniszterhez.

Tanítók gyűlése. A Szatmármegyei Általános Tanító-egyesület szatmári köre ma délelőtti tartja meg rendes tavaszi közgyűlését a németi ref. iskola nagytermében. | ..

Szini előadás. A műkedvelők, kik a mult szombaton a „Gabi Villa” című vígjátékot nagy sikerrel adták elő a városi színházban, f. hó 20-án, szombaton megismételték az előadást és ezúttal a nőegyletnek, mely a humanitás szolgálatában állva a szegénységet teljes erejével gyámolítja, a közönség hathatós támogatására méltán tarthat igényt, javára játszanak. Mivel a darab a legmulattóbb helyzetekkel van tele, a Nemzeti Színház műsorán, mint igen kedvelt újdonság eddig előkelő helyet tölt be s telt hazákat csinál: remélhető, hogy nálunk sem fogja elvéstetni a hatást s tekintve a jótékony célt s a műkedvelőknek lapjainkban méltatót külön játékát, itt is ez alkalommal is zsuffolt ház fogja végignézni a pompás előadást. — Jegyek szombaton d. e. 9 órától 12-ig, délután 3-tól az előadás kezdetéig a színházi pénztárnál válthatók.

Lórántffy Zsuzsánna-egylet alakult meg vasárnap délelőtt városunkban, mely a jótékonyt és vallásos nők képzését tűzte ki céljául.

A helybeli ev. ref. felsőbb leányiskola javára rendezett műkedvelői előadásnak bevételé 498 K. Felülfizettek: Császay Bálintné urnő 4 K. Löwy Miksa ur 6 K. Borsos Benő ur 4 K. Zeke Vince ur 5 K. Szabados Ede ur 4 K. Grosz Adolf ur 2 K. Mónus Lajos ur 1 K. Fogadják a tisztelt felülfizetők a rendezőség köszönetét.

Pisztoly párbaj volt e hó 10-én reggel a németi nagy erdőn. Barta Miksa s Walkovics Dezső joghallgatók állottak szemben egymással, hogy egy rég húzódo kellemtelen ügyet fegyverrel intézzenek el. Föltételek voltak: 25 lépés távolság, 5 lépés avanszal. Barta fegyvere csütörtököt mondott, Walkovics pedig nem használta fegyverét s így a párvidadal minden veszély nélkül ment végbe. Barta segédei Madarassy Jenő és Fuchs Ernő, Walkovics segédei Poszvek Nándor és Jóó Károly voltak. Mint párbaj orvosok Weisz Károly és Grossz Henrik szerepeit.

Az állami tisztviselők vasárnapja. A magyar állami tisztviselők országos szövetezete azzal a kérelemmel fordult Széll Kálmán miniszterelnökhöz, hogy a vasárnapi munkaszünet rendszabályát terjeszse ki az összes állami hivatalokra is. E felterjesztésre a miniszterelnök legközelebb válaszolt, kifejtve, hogy a kérdés törvényes szabályozását a közigazgatás reformja keretében fogja megvalósítani. De mivel az államszolgálat terén is a humanitás híve s tart a tulfeszítés veszedelmétől a szellemi munkában: szükségesnek látja a könnyebbitést, már a szolgálati pragmatika behozatala előtt is. Erre való tekintetből megkérte miniszter kollégáit, hogy a vasárnapi munkaszünetet terjeszszék ki lehetőleg széles körre. Ideje is volna már.

Villámcsapás és tűz. Mező-Kaszonyban folyó hó 11-én csütörtökön délután 5 és 6 óra között valóságos vihar és nyári felhőszenekadás volt. Ez alkalommal a lecsapó villám a református templom tornyának déli sarkán a zsindegy-fedelet meggyújtotta, úgy, hogy a fedél az erős zápor daczára lángkapott s bizonyára rövid idő alatt az egész torony szerkezetet elpusztította volna, ha a közelből elősiető három kaszonyi legény önfeláldozó bátorsággal a torony egyik oldaláról a már lángban álló fedelet le nem veri s így a tűz továbbterjedését meg nem akadályozza. A kár így is néhány száz koronára becsülhető.

Hamis egyforintosok. A pénzügyminisztérium értesítése szerint mintegy két év óta osztrák veretű hamis egyforintosok kerülnek forgalomba anélkül, hogy a hamisítók kiléte, illetőleg a hamisítványok készítése helye kideríthető lett volna. A hamis egyforintosok meglehetősen sikerülteknek mondhatók, a mennyiben géppel szabályosan benyomott szélirattal is bírnak s csupán annyi hiba van

bennük, hogy a „Viribus unitis” jelmondat „unitis” szavában az „s” betű meg van fordítva. Csengésük csak valamivel jobb, illetve élénkebb, mint a tiszta önfém, vagy ólomfém csengése, főanyaguk-lágy késsel vagy ollóval vágható, mindamellett azonban merev és hajlíthatatlan, végre színök sötét szürke, mely igen közel esik az ólomfém sötét kékesszürke színéhez.

Belőrés. Weinberger Zseni domb-utcai ékszerüzletét a mult éjjel eddig ismeretlen tettesek feltörték és az üzletből a legértékesebb arany és ezüsttárgyakat elrabolták. A boltba az udvarfelőli kis ajtón hatoltak be a rablók, melynek üveglakát oly ügyesen metszették ki, hogy annak legkisebb darabja sem hullott a földre. A betörők munkájukat esendben, minden zaj nélkül végezték, a mit igazol az, hogy a tulajdonosnő, ki a szomszédos szobában aludt, melynek közös ajtaja van a bolttal, semmit sem vett észre a rablók munkájából. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy a rablást a helyi körülményekkel teljesen ismerős egyének követték el. A nyomozást a rendőrség erélyesen folytatja. Az ékszerüzletben alkalmazott üzletvezetőt elfogták, ki ellen terhelő gyanuok merültek fel. Az elrabolt ékszerek tekintélyes összeget érnek.

Általánosan elismerik úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyű repamagjai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendőek más utánczott hasonló védjegyű, de nem impregnált repamagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmulthatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magasszükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

Nagy család. Még február 24-én este történt, hogy Veres Menyhért márok-papi földműveshez, gr. Lónyai Menyhért egyik kisbérletjéhez beállított egy ismeretlen ember azzal, hogy őt a gróf főpánja azon ügyben küldte, hogy ha még most is szándékában van a bérelt 7 hold föld megvétele hat most eladó s neki mint régi bérlőnek az ispán elsőszéket biztosít, miután más vevők is vannak rá. Veres örömmel kapott az alkalmon. Az ismeretlen tehát meghagyta neki, hogy másnap reggel menjen be Munkácsra, hol az ispán ur a Csillagban fog rá várakozni. Veres így is tén. Kora reggel elindult s Munkácsra érve — hol ekkor heti vásár is volt, a Csillagbatartott. A kapuban, mintha véletlenül történt volna, találkozott W. nevű falujabeli jó ismerősével, aki megkérdezte, hogy mi járatban van? Veres — nehogy a vásártól elússék, nem akarta elárulni. W. erre eltávozott, Rövid idő múlva azonban egy másik hosszú kabátos ember jött hozzá egyenesen azzal a kérdéssel: Maga az a Veres, aki a földet meg akarja venni? Jöjjön velem föl! Az ispán urnak hirtelen el kellett utazni, de itt maradt helyette a méltóságos ur titkárra, már vár magára. Felmentek a szállodába, hol az állítólagos titkár, egy másik hosszú kabátú ur vette át a sőt s hamarosan megalkudtak 4 ezer koronában. Fizetésre kerülvén a dolog, Veres pár napi időt kért hogy a pénzt előteremthesse. A titkár ur azonban kijelentette, hogy nem várhat s ha Veres nem tud fizetni, a másik vevőnek fogja eladni, aki rögtön tizet. Veres nagy busan hagyta el a termet. De ahol legnagyobb a veszély, legközelebb a segély, mondja a közmondás. Így történt ez esetben is. A kapuban „ismét véletlenül” az előbb látott jó ismerősébe, W.-be botlik, ki részvétellel érdeklődik szomorúsága iránt. Veres ekkor öszintén előadta bánata okát. „Csak ez a baj! Kiált W.; ezen könnyen segíthetünk.” Előlegezek én neked 4000 koronát egy pár napra, csak hozz egy váltót.” Veres roppant megörült s nyomban kiállította a váltót és nagylelkű segítőjének adva együtt mentek fel a titkár ur szobájába, ki a másik ismeretlennek még ott várakozott rája. W. kifizette a titkár urn k a vételárt, a titkár ur pedig „ideiglene-

sen” egy féltényérnyi olvashatlan írásban ismerte el a vételt. Ezzel mindegyik — egy jól sikerült üzlet boldogító tudatában hagyta el a szállodát. Veres másnap eldicsekedte a dolgot Novotny főerdésznek, ki megnézvén az írást kijelentette, hogy ily nemű titkár nincs az uradalomban, s hogy rettenetesen rászédtek. Így került az ügy a kaszonyi bíró-sághoz, honnan a vizsgálati anyag beszerzésével a munkácsi rendőrséget bízták meg — azonban csak egy hóval később, ami a nyomozást rendkívül megnehezíti. Hogy tervszerű kijátszás van dologban, az is bizonyítja a többi közt, hogy Veres állítása szerint a 4000 koronát W. egyenesen az állítólagos titkár kezébe adta — ha adta —, W. pedig azt erősíti, hogy ő nem is látta a titkárt, fel sem ment a szobába, hanem Veres kezébe adta a pénzt, melyről azt sem tudta, mire kellett s csupán jószívűségből segített rajta, mint jó barátján. W. — mint tudják, külföldben vagyontalan és szegény hírből álló ember. A titkár urat és társát most gondosan kutatják.

Lövinger József üzletében Deáktér 17. sz. Lengyel Endre ur házában a Literát-féle gyógyszerár szomszédságában vegyének osztálysorsjegyet, Egy egész 12 kor., egy fél 6 kor., egy 1/4 3 kor., egy 1/8 1 kor. 50 fill.

Fertőző betegségek ellen, melyek leginkább az egészségtelen ivás által terjesztettek, biztos óvszer a tiszta egészséges ásványviz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás hirdetésére.

Örök naptár. A legeredeibb és legérdekesebb naptárak egyike az immár 3-ik kiadásban megjelenő *Bacsó féle „Örök naptár”* melyet *Bacsó Ferencz* fővárosi állami tisztviselő szerkesztett. Magában foglalja ez a mult, jelen és jövő bármely évében előfordulható összes naptárakat, számszerint 61 teljes közönséges naptárt, melyek az évek folyamán váltakozva érvényesek. Aki tehát egyszer megveszi, minden esztendőre ellátja magát naptárral, miáltal sok pénzt takarít meg, sőt az elmúlt évek naptárainak is mindig birtokában lesz, ami igen érdekes dolog. Így pl. a többi közt megtalálhatja benne mindenki a maga születési évének naptárát, s láthatja belőle, hogy *a hét melyik napján* pillantotta meg a világot, hogyan estek abban az évben az ünnepek, husvét, pünkösöd stb. stb. Rendszeres gyűjteményben közli továbbá az *„Örök naptár”* hosszu évszázadok *időjárásai tapasztalatait* és babonáit, melyekből komolyan vagy tréfásan mindig előre megmondhatjuk milyen idő lesz? Igen becses a *világtörténelmi nevezetességeket* tárgyaló fejezete is, mely gazdag anyagot szolgáltat mindenkinek minden körben az okos, szellemes és lebilincselő társalgásra. Külső kiállítása pedig *új, díszes, szinpompás*, hogy a legelőkelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat s így *alkalmi ajándéknak* is különösen ajánlható. Bolti ára 2 korona, de lapunk olvasói lapunk kiadóhivatalában 1 korona 30 fillér kedvezményes árban rendelhetik meg, mely összeg az előfizetési díjjal egy utalványon is beküldhető. *Ajánlott és bérmentes* megküldés céljából még 35 fillér portó is mellékelendő.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 1-én tartott 69-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1900. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1900. december 31-én érvényben volt **életbiztosítási tőkeösszegek** 525.894.823 korona és 90 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 22.680.434 korona 19 fillérre rugtak. Az **életbiztosítási osztály díjtartaléka** 10.360.434 korona 80 fillérrel 134.500.736 korona 39 fillérre emelkedett.

A tűzbiztosítási ágban a díjbevétel 11.357.800.682 kor. biztosítási összeg után 18.641.775 korona 65 fillér volt, miből 7.923.074 korona 12 fillér viszont-biztosításra fordított úgy, hogy a tisztadíjbevétel 10.718.701 korona 53 fillérre rugott, mely összegből 6.974.287 korona mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át; a díjtartalék tehát a tiszta díjbevétel 65%-át teszi ki. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 77.309.462 korona 97 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitett 6.411.667 korona 25 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 3.303.342 korona 90

fillérre rugott. Tiszta díjak és kártartalék ezimén 2,726.677 korona 64 fillér helyzetet tartalmazta.

Károkért a társaság 1900-ban 26,931.463 korona 16 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 688,595.391 korona és 06 fillérvnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből **hazánkra 128.644.015.26** korona esik, mely összeget a társaság **186,920 káresetben** fizette ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen **13.754,975** korona **35** fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti **nyereségtartalék**, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az **értékpapírok árfolyam-ingadozására** alakított tartalék, mely a 2,920.985 korona 12 fillér külön **tartalék**, ugy szintén az évi nyereségből kiharított 458.639 korona 05 fillérrel, 8,344.975 korona 35 fillérre emeltetett fel; továbbá felemlítendő még a 160,000 koronára rugó **kétes követelések tartaléka**. Ezekon kívül fennáll még egy 560.000 koronát kitevő **külön alap**, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges esökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai áttalások folytán 162,603 919 kor. 18 fill.-ről **173,458.451** korona **60** fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	30,741.137	korona	02	fillér
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	16,283.180	"	30	"
3. Letétmenyezett értékpapírokra adott kölcsönök	2,378.490	"	50	"
4. Értékpapírok	110,354.705	"	67	"
5. Tárca váltók	1,155.170	"	32	"
6. A részvényesek biztosított adólevelei	7,350.000	"		"
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézeti követelések, a hitelezők követeléseinek levonásával	5,195.767	"	79	"
Összesen	173,458.451	korona	60	fillér.

Ezen értékekből **43 millió korona magyar értékekre esik.**

A mint a jelentésből látjuk, *dr. Laudi Vitalis* ur elhalálása folytán megüresedett vezértilkár helyettes állása *Luzzi Gioberti* urral tölthető be.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Leány és flu biztosító intézet.

Ezen intézet 38-ik kezelési éve, melynek jelentése Schwarz Ármán elnöklése és számos tag részvétele mellett márcz. 31-én tartott közgyűlésen előterjesztett, ismét minden tekintetben kedvező és sikeres volt. A jelentésből a következő figyelemre méltó adatokat kiveszszük: 1900-ban új beiratkozás volt 14.969 jutalékrész, túlnyomó részben a fiatalabb korosztályokban, ami tekintettel a múlt esztendőben általánosan uralkodott rossz kereseti viszonyokra igen tekintélyes eredménynek nevezhető. Nászjutalékok és visszafizetések fejében kiutaltványoztatott: k. 509,264 90. A díjtartalék az 1900-as eredményből való k. 1.271,917-19 átutalásával 5.780,652 koronára emelkedett, a többi tartalékhoz k. 115,517-81 esatoltatott, úgy hogy azok összege: k. 826,410-29. A hivatalnok nyugdíjalap részére k. 4000 szavaztatott meg és ennek összege immár k. 64,685-29. Bevétele volt k. 2.125,992.40. A mérleg végösszege k. 6 717,255.21, mely a következő tételekben nyeri fedezetét: Intézeti épületek — k. 15046,68 leírása után k. 1.489,622 16. Elsőrendű 4 1/2%-os állam- és egyéb óvadékképes értékpapírok k. 2.164,092.—. Takarékbetétek k. 2.171,392.01. Kölcsönök saját kötvényekre k. 269,053.11. Hátralékos díjak k. 429,370-21. Szerelvények — k. 5335 leírása után k. 10.000.— Hivatalnok nyugdíjalap betétei: k. 60,510. 97. Készpénzkészlet: k. 123,304-75. A jelentés és mérleg helyesséssel tudomásul vétetett és miután Grünwald Mór, városbíró indítványára Schwarz Ármán elnöknek, Kohn Arnold vezérigazgatónak, az egész igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak, valamint az intézet matematikusának Bogdy S. a budapesti kereskedelmi akadémia tanárának köszönet és elismerés szavaztatik, újra megválasztattak a felügyelő bizottságba egy év tartamára: Dr. Alexander Bernát tanár Dr. Simonyi Zsigmond tanár, Heger József, Seifensieder József, Wertheimer Albert és Wel J. Dávid. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldettek: Blazek J. Antal és jelitai Woyciehowszky Vilmos a magy. leszámítoló és pénzváltóbank főtisztviselője. A jelentés kapcsán közöltetett, hogy 1901. márcz. 20-án Dr. Stamberger Ferenc kir. közjegyző közbonjárásával 7 darab egyenként 1000—1000 koronáról szóló díjmentes nyereségekötvény kisorolása megejtetett. Kisorsoltattak a következő alapkötvényszámok: 13-7. Toch Samu ur Budapest, 45-45. Grújicie Vlajo A. ur Bjelina, 688. Bruck Vilmosné urnő Nyir-Bátor, 3489. Lakatos Gyula ur Szil-Németi, 5495. Guttman Gerson ur Pécs-Ujfalu, 9720. Németh József ur Székesfehérvár, 3165., Lindenbaum József ur Budapest.

!! Jótékonycélu nagy tárgysorsjáték !!

A szatmári gör. kath. egyház új templomának építése czéljára gróf Hugonnai Béla főispán, dr. Chorin Ferenc országgy. képviselő védnöksége alatt

NAGY TÁRGYSORSJÁTÉKOT RENDEZ.

A kisorsolás alá eső nyereségtárgyak mind hazai ipar termékei lesznek, melyek hat csoportban a következő sorrendben huzatnak ki:

I. csoportban: 17 db. nyeresemény 6000 K. értékben.	II. csoportban: 10 db. nyeresemény 4400 K. értékben.	III. csoportban: 500 db. és egy jut nyeresemény (egy Schunda-féle pedálos czimbalom 300 K. értékben) összesen 3200 K. értékben.
IV. csoportban: 500 db. nyer. tárgy és 1 jut nyer. (Jókai Mór összes munkái, nemzeti díszk. 500 K. é.) Tehát összesen 500 db. nyer. tárgy és 1 jut. nyer. 2500 K ért.	V. csoportban: 1 db. a 10000 K. é nyeresemény, mint III. o. nyeresemény, egy garnitúra arany ékszer, drága kövekkel díszítve.	VI. csoportban: 600 db. nyereségtárgy 5500 K. é. és egy díszes kivitelű teljes hálószoba berendezés 500 K. értékben.

Egy db. sorsjegynek az ára csak 1 korona.

Az egész huzás alatt kisorsoltatik: 1627 db. nyereségtárgy és 3 jutalomnyereségtárgy. Összesen 1630 db. nyereségtárgy 32100 K. értékben.

Huzás 1901. szeptember 12-én esteli 6 órakor kezdődik Szatmáron, a „Vigadó“ nagytermében, a kir. közjegyző közbejötté mellett. — A huzás nyilvános lesz.

Sorsjegyek helyben kaphatók: a kezelőségi irodában (Széchenyi u. rca gör. kath. plebánia), ezenkívül Drágos Béla, Hartman Jakab, Reizer János, Medgyesi Ferenc, Szücs József, Berecz Jánosné, Ekker János, Bányai Benő, Kaufman Ignác, Reszler János, Vajda Mihály, Meicz István, Husovszky Lajos, Kulcsár Ignác, K. és Kálmán, Simon István, Horváth Béla, Molnár Mihály urak üzletében, azonkívül a m. kir. főfűzősdében, valamint egyes megbízott elárusítóknál.

Nagy: Mondd csak kérlek Balog, vettél magadnak már osztálysorsjegyet?
Balog: Még nem, mert nem tudom, melyik a legszerencsésőbb főáruda.
Nagy: A legszerencsésőbb főáruda:

BIHARI EDE
Budapest, Városház-utca 14. szám.

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat!

Balog: Mi az a „jutalomdíj“?
Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyeresemény

600,000

korona. Én ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen szolgálnak ki, a huzás után azonnal lakásomon van a huzási jegyzék.

Balog: Mi az ára az első osztályu sorsjegynek?
Nagy: 1/1 sorsjegy 12 — kor. 1/2 sorsj. 6 — k. 1/4 sorsj. 3 — k. 1/8 sorsj. 1.50 kor.

Balog: De hogy rendeljem meg a sorsjegyet?
Nagy: Veszél egy 2 kros levelezőlapot, kiválasztol az alábbi számok közül egyet vagy többet és meg írod, hogy küldjék utánvétellel a czimodra. Ha a pénzt postautalványon előré beküldöd elegendő, ha a szelvényre ráírod a czimodat és a számot, a melyet kiválasztottál.

Balog: Ez nagyon egyszerű és nem is drága!
Nagy: De ne várj soká és rendelj azonnal.
Balog: Akkor sietek, azonnal írok és rendelok egy szerencseszámot

Bihari Ede főelárusítónál
Budapest, Városház-utca 14. szám.

Számjegyzék:

98407 1/2	14223 1/2	53426 1/8	43223 1/2	23691 1/1
82361 1/1	69667 1/8	34216 1/8	57864 1/4	23516 1/4
95607 1/8	80503 1/2	82328 1/4	28738 1/4	25804 1/2

M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:

A KRISTÁLY
HEGYFORRÁS
KAPHTÓ
FÜSZKERESKEDÉSEKBE
VENDEGLOKKBAN
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKÉZŐ KOCSIBAN.

„Több száz kiváló orvos által ajánlván,”
„A legizletesebb és legolcsóbb ásványvíz.”
Kapható minden jobb „fűszerkereskedés”
ben és vendéglőben.

Alpaca és cinacel evő eszközök.

Petróleom olaj és villany lámpák villamos izó testek minden nagyságban 70 fillér.

GYÓRY KÁROLY

ÜVEG PORCELLÁN LÁMPA ÉS HÁZTARTÁS BERENDEZÉRI ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS.

50 kor. **menyaszonyi kelengyék** áll 100 drbbal
27 drb. üveg 72 porcellán edény és 1 drb. **fa táleza**
vannak 200, 300, 400, 500, kor. kelengyék melyek az
evő és ivó készleteken kívül igen sok használati és dísz
tárgyakat tartalmaznak **égők** 15, 25, 35, 45, 27 gyertya
fényre ezen égők bármely petróleom lámpába alkalmaz-
hatók, — **alkalmi ajándék tárgyak nagy**
választékban.

kész szolgáltatással

Gyóry Károly.

Zománczolt lagirozott és nikkell edények képeretkezés minden kivitelben.

Csillár petróleom 44 fillér

**Az ezredéves magyar
állam és népe**

Szerkesztette: Dr. Jekelfalussy József.

Ezer év dicsőségének fénye ragyog
e munkában mely a magyar politikus
és tudós világ legelkelőinek, mint:
Beöthy Zolt., Acsádi Ignác, Király
Pál, Simonyi Zsigmond, Káldy Gyula,
Plosz Sándor, Berzeviczy Albert stb.
tollából eredő pompás ezikk k fel-
használásával és a minster megbí-
zásából szerkesztett.

A munka 625 oldalra terjed.

Ára 1 frt 50 kr. helyett 50 kr.

Megrendelhető a „Heti Szemle” kiadóhiv.

Van szerencsém a n. érdemű közönségnek becses figyel-
mébe ajánlani, hogy **Szatmáron, a Hám János utca 10**
szám alatt a mai kornak megfelelő

bádogos üzletet

nyitottunk és mindennemű bádogos munkákat, **konyhai be-
rendezéseket, fürdő kádakat, vízszűrő készülékeket,**
valamint mindennemű épület munkákat: **csatornákat, épü-
let fedéseket, díszítéseket** és bárminemű javításokat és
festéseket a legjutányosabb árban elvállalunk, s ugy a
vidéki, mint a helybeli n. érdemű közönségnek becses pártfogását
tisztelettel kéri:

Gáspár és Akkerman
bádogosok.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybeli
megrendelések
hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		Füstölt áruk.	
frt.	kr.	frt.	kr.
1 ko. I. Marha hus	52	1 ko. debreczeni páros	80
„ Sertés	48	„ Lengyel kolbász	76
„ Borju	56	„ Sonka kolbász	80
„ Bárány	60	„ krakói	80
„ Juh	—	„ Krinolin	80
„ Friss háj olvasztani	56	„ Parizer	80
„ „ szalona	56	„ Máj sajt	80
„ „ bőr nélkü	56	„ Disznófej sajt	64
„ Friss kolbász bors	100	100 pár Virsli tormás	4
„ fok. czitr.	80	100 pár frankfurti	8
„ Friss zsir	68	100 drb. Salvaládé	4
Kolbász áruk.			
1 ko. Szalámi	180		
„ füst. magyar kolb.	80	1 ko. Sonka pácizolt	1
		1 ko. Sonka csont nélkü	10
		„ „ kifőve	2
		„ „ Császár hus bőrrel	80
		„ „ Karaj bőr nélkü	80
		„ „ Lapoczka és oldal	64
		1 ko. Pácizolt nyelv	1
		1 drb. Sertés nyelv	20
		1 ko. Tepertő	60
		Szalonák.	
		100 ko. Fehér szalona	60
		1 ko. Paprikás stráf	72
		„ „ Kolozsvári szelet	80
		„ „ Füstölt szalona	64

Tisztelettel

Bölönyi László.

Szatmár-erdődi h. é. vasut.

Fa eladás.

Gróf **Károlyi Tibor** és
István erdejéből 2 éves vágásu
I-ső rendű teljesen száraz

hasáb és dorong cserfa

házhoz szállítva köbméteren-
kint **hasábfa 5 koronáért,**
dorongfa 4 koronáért
kapható.

Megrendelhető a **Szatmár-
erdődi h. é. vasut üzlet-
kezelőségénél, Tompa-u.
9/a; a szatmár-erdődi h.
é. vasut kalauzainál és
az ipari hitelszövetkezet
csarnokában.**

Immár 3-ik változatlan kiadásban jelent meg a **Bacsó-féle**

Örök Naptár.

a legszebb, legérdekesebb és legpraktikusabb naptár

mindenki számára.

Szerkesztette:

BACSÓ FERENCZ.

fővárosi állami tisztviselő.
Tartalmazza a XVIII., XIX. és XX. század **minden évének naptárát**, összesen 61 teljes tökéletes, közönséges naptárt, melyek 1701-től a 2000-ik évig váltakozva érvényesek. Aki tehát egyszer megveszi, az egész életében

minden esztendőre

ellátja magát naptárral, miáltal sok pénzt takarít meg, s egyúttal a lefolyt évek naptárait is mindig kezében bírja, ami igen érdekes dolog. Külső kiállítása pedig oly díszes, hogy a legelőkelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat s ezért

alkalmi ajándéknak

s különösen ajánlható. Bolti ára 2 kor., de lapunk olvasói lapunk kiadóhivatalában 1 kor. 30 fill. kedvezményes árban rendelhetik meg, mely összeg az előfizetési díjjal egy utalványon is beküldhető. Ajánlott és bérmentes megküldés czéljából még 35 fill. portó melléklendő.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt“-hez.

Kifütelve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bologna, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs, IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papir-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapucni-mok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és díszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

○○○○ Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve. ○○○○

Párisi magyar

kiállítás kalauza és teljes leírása. Számtalan eredeti felvétel után készült képpel. Az összes kiállítók névsorával: 500 oldalnyi terjedelem.

Ára 6 korona helyett 40 kr.

Megrendelhető a „Heti Szemle“ kiadóhivatalában.

Ki **typhus** és minden más betegségtől óvni akarja magát, melyek a rossz és élvezhetetlen vizek miatt keletkeznek, igyék

oxigén-vizet

— a Megváltó gyógyszer-tárából, —

Orvosi tekintélyek által **czukor-, sziv-, tüdő-, gyomor- és vesebajok** ellen ajánlva.

Kapható **Rohrich** Samuel gyógyszer-tárában s minden fűszerüzletben és vendéglőben.

PÁSKUJ IMRE

Saját készítményü fehéreműm az ezredéves országos kiállításon jeles munka, versenyképesség és új iparág fejlesztésért milleniumi éremmel kitüntetve.

HAZAI IPARCSARNOKA SZATMÁRON.

Szepességi gyepen fehéritett **len-vásznak, damaszk asztal- és ágyneműek** gyári árakban, valamint szepes-iglói **pamut-vásznak és siffonok**. Erdélyi **gyapjuszövetek** férfi öltözetekre, tavaszi, nyári, őszi és téli női és férfi felöltőkre való kelmék.

❖ Női, férfi, leány- és fiu-fehéreműek gyára. ❖

Nagy raktár a híres pécsi **keztükből**, női **derékfűzőkből** (Miederekből), **nemez-kalapokból, sapkák, női muffok és gallérok, divatos nap- és esőernyők, nyakkendők, gallérok, kélzók** stb.

Székelyföldi és banáti házi iparcikkék, **szóttos női és férfi mosókelmék**, minden fajtájú **divatos női ruhakelmék, reverendaanyagok**, férfi és gyermek **posztó-kalapok, kassai harisnyák, kötött keztük**, budai és székesfehérvári **kétfestő** és minden színű **divatos crettonok, voilek, zefrek és battistok**; kalotaszegi „**varrottasok**“, banáti és székely **kötények, függönyök, ág- és asztalterítők, kezdet munkák nagy választékban, szőnyegek, paplanok, pokróczok, matrácok** stb. stb.

Teljes menyasszonyi kelengyék

a legszebb kivitelben, a legrövidebb idő alatt készítettnek.

Női és férfi ruhák és fehéreműek varratását elvállalom.

Mintákat és árjegyzéket vidékre

bérmentve küldök.